

Stor skallesluger

Sjagger

Hvinand

Grønnsiken

Vindrossel

Dompap

Kramsfugle i massevis. Sidst på efteråret ses flokke af vindrossel, solsort og sjagger i skovbunden. De har travlt med at få sul på kroppen og er ofte nemme at komme tæt på. For bare 150 år siden var drosslerne derimod meget sky. Dengang blev de fanget i store mængder og solgt på markedet og spist som ”kramsfugle”. Med jævne mellemrum hvirvler flokke af grønnsikener gennem skoven på jagt efter birke- og elletræets frø. Flokken holder sammen med et blødt og lidt vemodigt kontaktkald: ”djlyh”. Også den smukke dompap er almindelig i skoven.

Vinterfugle på søen Mange af skovens, engens og søens fugle trækker sydpå for at overvintrere – og nye fugle kommer til. Ude på søen ligger der små flokke af hvinanden har navn efter den fløjende lyd,vingerne frembringer under flugten. Lyden kan tydeligt høres på stille dage. Når foråret nærmer sig, gør hannerne kur til hunnerne: Hovedet kastes tilbage, så det næsten rammer ryggen, samtidigt med at fuglen udstøder en sjov, knirkende lyd. Stor skallesluger og lille skallesluger ses jævnligt ud for det østlige fugletårn. De er begge dygtige fiskefangere. På inder siden af deres næb sidder spidse bagudrettede hornetænder, der effektivt kan fastholde fangede fisk.

Styrtdykker fra stor højde

Er man heldig, kan man i det tidlige efterår opleve fiskeørnen styrtdykke mod vandfladen fra 20-30 meters højde i håb om en friskfanget fisk fra søen. I oktober forlader de sidste fiskeørne landet for at overvintrere i Afrika syd for Sahara. Ved Gundsømagle Sø ser vi først fiskeørnen igen til april på dens vej mod yngleområderne i Sverige.

Fugleværnsområdet Gundsømagle Sø

Gundsømagle Sø og dens nærmeste omgivelser blev købt af DOF/Fugleværnsfonden i 1985. Op gennem 1950'erne og 60'erne modtog søen store mængder urensset spildevand, hvilket til slut tog livet af Nord-sjællands måske mest fuglerige sø. Søen lider fortsat under fortidens synder og desværre er der ikke udsigt til en forbedring i de næste mange år. Selvom det ser sort ud med søen, er der stadig meget at opleve ved Gundsømagle Sø. Prøv den spændende natursti, der leder den besøgende gennem fuglerig naturskov, ellesump, pilekrat, eng og rørskov. Prøv en gåtur på den nye gangbro som leder dig ud i rørskov. Fra de to fugletårne er der en fantastisk udsigt over søen. God tur!

Kørselsvejledning

Østrup: Kør til landsbyen Østrup i østenden af søen. P-plads i vejsvinget over for Østrupgård. Der er busholdeplads i Østrup.
Kirkerup Mark: Fra vejen mellem Kirkerup og Østrup går en mindre markvej ned til sydsiden af søen. Ikke egnet til kørsel.

Folderen er udgivet med økonomisk støtte fra

AAGE V. JENSENS FONDE

Udarbejdet af DOF/Fugleværnsfonden
Tegninger: Carl Christian Tofte
Tekst: Naturvejleder Allan Gudio Nielsen
1. udg. Sommer 2005

Tryk: Narayana Press, Gylling

DOF/Fugleværnsfonden
Vesterbrogade 138-140, 1620 København V
Tlf. 3331 4404, E-mail: fvf@dof.dk

Velkommen til Gundsømagle Sø Nordsjælland

Efterår

Troldænder

Gå på opdagelse i Gundsømagles natur

En mejse med kineserskæg

Her i rørskovene lever den smukke fugl skægmejsen. Hannen er særlig flot med sit blå hoved og lange kinserskæg. Skægmejsen er sky og kan være svær at opdage. Men prøv at hold en pause og få dine forældre til at sidde roligt på bænken og være stille - så kommer skægmejserne måske forbi. I kan også prøve at holde øje med en af de små sivhytter der er sat op i rørskovene. De er bygget til skægmejserne og måske er der flyttet en familie ind i en af dem?

Ligner en lille mus

Gærdesmutter ligner en lille, rund mus med strittende hale når den her om efteråret bevæger sig livligt rundt mellem krat og kvasbunker langs trampestien. Gærdesmutteren er ikke svær at finde på din gåtur – ofte er det den som først opdager dig - og så får du skæld udi! Utroligt at sådan en lille fugl kan råbe Så højt!

Dompappen er ikke dum

Hold godt øje med de smukke dompapper som ofte sidder i de høje ahorntræer og æder ahornfrø. Dompappen er ikke spor dum! Den har fået sit navn fordi hannernes fjerdragt har samme farve som tyske domprovster. Fuglens kald er smukt og lidt vemodigt. Det lyder lidt som usmurt hængsler på en vogndort og er let at efterligne, og fuglene svarer gerne tilbage hvis du fløjter deres kald.

Sjoive heilkopterfrø

Her om efteråret ligger der mange ahornfrø i skovbunden. Prøv at kaste dem op i luften og se dem dale ned igen.

Av for en maveplasker!

I det tidlige efterår kan man være heldig at se fiskeønnen styrtdykke efter en fisk fra 30 meters højde. Det er næsten som et hovedspring fra Rundetårn!

Luftens helte

Guldsmeden er ikke kun en utrolig dygtig flyver, den har også et fantastisk syn. Den kan se en flue på 30 meters afstand! Derfor kan den være svær at snige sig tæt på. Men prøv en tur på gangbroen i det tidlige efterår. Her suser der mange flotte guldsmede op og ned langs tagrørene. Når de holder pause er det ofte på gelænderet, og her kan du måske komme helt tæt på.

Hvorfor er der pletter på bladene?

Mange af de ahornblade som ligger på jorden har store sorte pletter med gul ring. Pletterne er dannet om sommeren af en svamp der hedder rynkeplet som lever af bladet. Har du bemærket at der findes ahornblade i mange forskellige størrelser? De små blade sidder på træet der hvor der er lidt lys, mens de store blade sidder hvor der er meget lyst. Find det største blad – og det mindste.

Er skoven syg?

Har du bemærket de mange træstammer som ligger i skovbunden? Mange af dem er elmtræer. De døde da en lille bille, som hedder elmebarkbiller, begyndte at grave gange inde i træet. Det kunne træerne ikke tåle og nu er der hverken store elmtræer – eller elmebarkbiller tilbage. Men du kan se spor i form af flotte boregange fra billerne hvis du fjerner noget af barken på de døde træer.